

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 80/2008
19.12.2008

Asia Virkasuhteen irtisanominen ja virantoimituksesta pidättäminen

Päätös, johon haetaan oikaisua

Poliisilaitos päätti 25.10.2007 irtisanoa A:n poliisilaitoksen vankilan vartijan virasta irtisanomisajan kuluttua. Samalla poliisilaitos päätti pidättää A:n virantoimituksesta irtisanomisajaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen.

Päätöksen perusteluna oli, että A:n epäillään 3.6.2007 syyllistyneen virantoimituksessa virkavelvollisuuden rikkomiseen. Hänen epäillään tuolloin lähennelleen vastakkaista sukupuolta olevaa tutkintavankia poliisivankilassa. Poliisilaitos pitää A:n epäiltyä käyttäytymistä tutkintavankia kohtaan virkamieslain 25 §:n tarkoittamana erityisen painavana syynä, mikä oikeuttaa poliisilaitoksen irtisanomaan A:n poliisivankilan vartijan virasta. Virkamiehen on virkamieslain 14 §:n mukaan käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Oikaisuvaatimus

Virkasuhteen irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevat päätökset on kumottava. Mikäli muutoksenhakuprosessi jatkuu irtisanomisajan jälkeen, A:lle on maksettava täysi palkka.

Perusteet

Poliisivankilassa tutkintavankina ollut B on kirjoittamassaan kirjeessä väittänyt A:n ahdistelleen häntä 3.6.2007 sopimattomalla tavalla. Todistajana kuultu

läheisessä sellissä ollut C on todistanut nähneensä halauksen A:n ja B:n välillä kirjastohuoneen ovella. B on koko kiinniottoajan käyttäytynyt ailahtelevasti, välillä raivonnut välillä mairitellut. Kukaan hänen kanssaan työskennellyt ei ole voinut välttyä hänen tunteenpurkauksiltaan. Kyse oli spontaanista halauksesta ja aloite tuli B:n puolelta eikä halausta pystynyt tilanteessa väistämään. A kiistää ehdottomasti kähmineensä tai lähennelleensä B:tä millään tavalla. A:ta on kuulusteltu rikoksesta epäiltynä 12.6.2007.

Saatuun kutsun virkamieslain 66 §:n mukaiseen kuulemistilaisuuteen pääluottamusmies on pyytänyt syyttäjää tekemään lisätutkinnan, jonka tarkoituksena on todentaa B:n tarve halailla ja pussailla niitä, jotka suhtautuvat häneen positiivisesti. Esitutkimateriaali on syyttäjällä syyteharkinnassa ja asiassa kuullaan vielä todistajia.

Vastine

Poliisilaitos on antanut vastineen.

Vastaselitys

A on antanut vastaselityksen, jonka mukaan B on 7.6.2007 tehnyt A:sta rikosilmoituksen 3.6.2007 tapahtuneen lähentelyn vuoksi. Esitutkinta asiassa lienee päättynyt 29.6.2007, syytettä ei ainakaan toistaiseksi ole nostettu. Irtisanomisperustetta ei ole ollut pelkän epäillyn epäsopivan käyttäytymisen perusteella. A ei ole myöntänyt tekoa.

Työnantaja on toimenpiteillään käytännössä leimannut A:n syylliseksi tekoon. Virkamiehen virassapysymissuoja on käytännössä olematon, jos pelkkä asiakkaan väite ja rikosilmoitus vartijan epäasiallisesta käytöksestä johtaa irtisanomiseen. A ei 30 vuotta kestäneen virkauransa aikana ole saanut huomautuksia tai varoituksia käyttäytymisestä viranhoidossa tai virkatehtävien laiminlyönnistä. Irtisanominen olisi A:ta kohtaan kohtuutonta siinäkin tapauksessa, että hänen katsottaisiin syyllistyneen lähentelyyn. Poliisilaitos on asettanut A:n epätasa-arvoiseen asemaan esimerkiksi huumeepoliiseihin nähden, joita vastaan valtakunnansyyttäjä on käynnistänyt rikostutkinnan, mutta joiden oikeusturvan tarvetta on julkisuudessakin korostettu.

A on toimittanut virkamieslautakunnalle oikaisuvaatimuksen täydennyksen, johon on liitetty käräjäoikeuden 12.6.2008 antama tuomio, jolla A on tuomittu virkavelvollisuuden rikkomisesta 30 päiväsakon suuruiseen rangaistukseen. Tuomion mukaan rangaistusta lieventävänä seikkana on otettu huomioon, että vastaaja on tapahtuneen johdosta irtisanottu virastaan.

A on irtisanottu ennen käräjäoikeuden tuomiota pelkän rikosepäilyn perusteella. Tämä ei ole normaali käytäntö, vaan virkamies on yleensä rikostutkinnan ajaksi pidätetty virantoimituksesta. Vaikka A:n nyt on katsottu syyllistyneen virkavelvollisuuden rikkomiseen, ei teko ole ollut niin vakava, että se olisi muodostanut erityisen painavan syyn A:n irtisanomiseen. Käräjäoikeus on tuominnut A:n siitä, että tämä on halannut ja rutistanut B:tä, vaikka B itsekään ei ole väittänyt, että halaaminen olisi tapahtunut vastoin hänen tahtoaan. Halaaminen ja rutistaminen eivät ole rikosoikeudellisesti rangaistavia tekoja.

Poliisilaitos on antanut A:n oikaisuvaatimuksen täydennyksen johdosta lisä-

vastineen, jonka mukaan kyse on vartijan käyttäytymisvelvollisuudesta alisteisessa asemassa olevaa vankia kohtaan. Edellytyksiä muiden virkamiesoikeudellisten seuraamusten, kuten varoituksen käyttämiselle ei ole.

A:lle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen poliisilaitoksen lisävastineen johdosta.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain (750/94) 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Saman pykälän 3 momentin mukaan irtisanominen on tehtävä tässä pykälässä tarkoitetulla perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut viranomaisen tietoon.

Valtion virkamieslain 40 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa tai jos virantoimituksen jatkuminen irtisanomisajan voi vaarantaa kansalaisten turvallisuuden.

Näytön arviointi ja johtopäätös

Käräjäoikeus on 12.6.2008 antamallaan tuomiolla tuominnut A:n 6.5.2008 tehdystä virkavelvollisuuden rikkomisesta 30 päiväsakon suuruiseen sakkorangaistukseen.

Syyttäjä on vaatinut A:lle rangaistusta, koska A on virkaansa toimittaessaan tahallaan rikkonut virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa halaamalla ja rutistamalla B:tä ja viemällä kättään B:n paidan alle A:n toimiessa poliisilaitoksen vartijana ja B:n ollessa siellä tutkintavankina. Tekoa ei voida pitää kokonaisuutena vähäisenä ottaen huomioon sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat.

A on kiistänyt syytteen. Hän on myöntänyt vain halanneensa B:tä, mikä ei ollut tapahtunut vastoin tämän tahtoa.

Käräjäoikeus katsoi teon näytetyksi B:n uskottavan kertomuksen ja todistaja C:n lähietäisyydeltä tekemien havaintojen perusteella. Käräjäoikeus katsoi,

ettei tekoa ole pidettävä vähäisensä. Rangaistusta lieventävänä seikkana on otettu huomioon, että vastaaja tapahtuneen rikoksen johdosta on irtisanottu virastaan.

Virkamieslautakunnassa ei ole syytä arvioida A:n irtisanomisen perusteena olevista tapahtumista esitettyä näyttöä käräjäoikeuden tuomiosta poikkeavalla tavalla.

Poliisilaitoksella on ollut A:n irtisanomispäätöstä tehdessään käytettävissään jutun esitutkinta-aineisto, mutta ei käräjäoikeuden tuomiota. A oli kiistänyt rustistelleensa tai lähennelleensä B:tä. Näissä olosuhteissa poliisilaitoksen olisi tullut odottaa käräjäoikeuden tuomiota ja siitä ilmenevää näytön arviointia ennen irtisanomismenettelyyn ryhtymistään. Päätös on siten ollut teon olosuhteisiin nähden enneaikainen.

A:n on katsottava erityisesti ottaen huomioon B:n alisteinen asema tutkintavankina käyttäytyneen virassaan moitittavasti. Ottaen kuitenkin huomioon A:n pitkä, moitteeton virkaura ja se, että kyse oli yksittäisestä teosta, irtisanomisen ja välittömästi irtisanomisen jälkeen tehdyn virantoimituksesta pidättämisen on katsottava olevan suhteettoman ankara seuraamus A:n käyttäytymisestä.

Päätös

Oikaisuvaatimus hyväksytään ja poliisilaitoksen päätös kumotaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 § 1 momentti, 25 § 2 momentti, 40 § 2 momentti 4 kohta

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Ulla-Maarit Heljasvuo

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat jäsenet Kulla, Paanetoja, M. Nieminen, Komulainen ja Sipiläinen

sekä vähemmistön puheenjohtaja Jukarainen ja jäsenet Äijälä, A. Nieminen ja varajäsen Bäck.

Vähemmistön äänestyslausuma liitteenä.

Puheenjohtaja Jukaraisen, jäsenen Äijälän, A. Niemisen ja varajäsen Bäckin äänestyslausunto:

Näytön arviointi ja johtopäätös

Käräjäoikeus on 12.6.2008 antamallaan tuomiolla tuominnut A:n 6.5.2008 tehdystä virkavelvollisuuden rikkomisesta 30 päiväsakon suuruiseen sakkorangaistukseen.

Syyttäjä on vaatinut A:lle rangaistusta, koska A on virkaansa toimittaessaan tahallaan rikkonut virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräykseen perustuvan virkavelvollisuutensa halaamalla ja rutistamalla B:tä ja viemällä kättään B:n paidan alle A:n toimiessa poliisilaitoksen vartijana ja B:n ollessa siellä tutkintavankina. Tekoa ei voida pitää kokonaisuutena vähäisenä ottaen huomioon sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat.

Käräjäoikeus katsoi teon näytetyksi B:n uskottavan kertomuksen ja todistaja C:n lähietäisyydeltä tekemien havaintojen perusteella. Käräjäoikeus katsoi, ettei tekoa ole pidettävä vähäisensä. Rangaistusta lieventävänä seikkana on otettu huomioon, että vastaaja tapahtuneen rikoksen johdosta on irtisanottu virastaan.

Virkamieslautakunnassa ei ole syytä arvioida A:n irtisanomisen perusteena olevista tapahtumista esitettyä näyttöä käräjäoikeuden tuomiosta poikkeavalla tavalla.

Poliisilaitoksella on ollut A:n irtisanomispäätöstä tehdessään käytettävissään sama näyttö kuin käräjäoikeudella. Poliisilaitos on siten voinut, vaikkakin A on kiistänyt rutistelleensa tai lähennelleensä B:tä, arvioida irtisanomisperusteiden olemassaoloa virkamiesoikeudelliselta kannalta jo ennen käräjäoikeuden päätöstä. Ottaen huomioon asiassa esitetty näyttö ja B:n erityisen alisteinen asema tutkintavankina A:n on katsottava käyttäytyneen siinä määrin moitittavasti, että poliisilaitos on harkintansa mukaan voinut irtisanoa A:n virkasuhteen odottamatta käräjäoikeuden tuomiota asiassa. Poliisilaitoksella on ollut erityisen painava syy A:n irtisanomiseen. Irtisanomista ei ole pidettävä A:ta kohtaan kohtuuttomana.

Teko osoittaa A:n siinä määrin soveltumattomaksi vartijan virkaan, että poliisilaitoksen on tullut pidättää hänet virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen.

Tällä perusteella hylkäämme oikaisuvaatimuksen.

Asian esittelijän Heljasvuon eriävä mielipide:

Heljasvuon päätösehdotus asian ratkaisemiseksi oli samansisältöinen kuin vähemmistön äänestyslausunto.